

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadókörletben átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben kárhoz fordítva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 25 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Berkasztóság és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszajárásért
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 27.

A kereszt szögei.

Az ember egyszer szögeket vert Krisztus testébe, és megfeszítette általuk a Megváltót. És ezek a szögek átokként maradtak meg a világban s a hol Krisztus igazságából találunk valamit, belé furódnak most is és megfeszítik azt az igazságot.

Önzésből vannak azok a szögek. És a mit ilyen szög átver, az üszkösödni kezd azonnal a szög körül s kimul e szögek fertőzése folytán.

Régen születtek társadalmi igazságaink. Ma már nem maguk tartják fenn magukat, hanem ezek a szögek, melyekkel oda vannak erősítve, egyes közkereseti társaságok czége fölé czégernek.

És mar nem csak hogy meghaltak e szögek fertőzése folytán társadalmi igazságaink, de erősen érzik a szaguk is.

Szabadság, felvilágosodottság, haladás! Nem-e krisztusi eszmék, igazságok? Nem azért halt-e meg, hogy megszabadítson minket. Nem ő mondta-e: Ignem veni nuttere interram s az égi tűz új világosságot gyújtott. Nem ő vetette-e meg egész haladásunk alapját azzal a mondással, hogy egy atyának vagyunk a gyermekei!?

És mégis, ezek az igazságok nehezen tudtak érvényesülni. Eleinte csak egyes ember érezte át — ezeket szentekként tiszteljük, később mint a hit igazságait

szélesebb kör is megismerte, majd mint erkölcs élni kezdett s mire a társadalomban megjelent, átverte a megfeszítő szög, az önzés.

A szabadságból nem nemzeti áldás, hanem párt lett az önzés hatása alatt. A politikai bazárok ledobták a czégtábla mellől a vadembert, a durva hatalmat s oda szegezték szíven keresztül a szabadelvűséget.

Szabadelvűség párt fegyelem mellett. Ez az eszme halála. Szabadelvűség mások terrorizálásával ez az üszkösödés a meghalt eszmében. Szabadelvűség vicználisok, bankok, közkereseti társaságokkal körítve, ez a hulla — szaga.

A politika mellett a tudás a másik hatalom. Ez is czéget változtatott. A mélység helyett a ragyogást választotta s czégerre lett a felvilágosodottság.

Ezt az eszmét, mely a szellemi nyüggök pusztulását jelentené szíven keresztül szögezte fel a stréberség.

A gonosztudás fájának összes lérges gyümölcsét e czéger alatt árulták, a jótudását e czéger miatt hagyták el, mert a jótudás fájának ága magas volt, a gonoszé leért a földig a sárig. Es megveszekedett a világ. És a tudás kufárjai, kik a szent helyet árusok házaivá tették saját sikerükért feláldozták a tudás komolyságát.

Gomba mód szaporodtak a kritika nélkül a könyvek. Ez a felvilágosodás halála.

Tudás nélküli ügyeskedők vergődtek tekintélyre a tanítás helyein. Ez az üsz-

kösödés. És az új tudás fáklyáiról hajh! mi sokszor kisül, hogy lopott olajból világítanak, rosszakaratulag ferdítenek, tekintély vagy haszon kedvéért és ez a hulla — szaga.

Haladás. Czivilizáció, minden jóknak ideálja, minden társadalmi bűnünk palástja!

Rá gondolkodok gyűlölködő nemzetiséginkre, pusztuló magyar fajomra, kívándorló koldusainkra, a licitációk tömegére, a sikkasztások rengeteg összegeire — a világ orrát csavarja már e bűz.

Lesz-e levétel a keresztől? Akad-e hatalmas, ki az önzés szögeit kihuzza az igazságok testéből, melyeket csoportok magán érdeke vert beléjük!

Kereszt levétel előtt nincs föltámadás.

P—y.

Magyar gyárosok szövetkezete.

Korunknak jelszava a tömörülés, szövetkezés. Együttesen könnyebben kivihadják az egy érdekkörbe tartozó emberek közös kívánságukat mint egymástól elszigetelten. Ez a tudat egyesíti szövetkezetekbe az embereket.

Ez vezetheti a magyar gyárosokat is most, mikor szövetkezetet alkotnak. Jól teszik, joguk van hozzá, érdekük is parancsolja. Ambár legalább is kétes, hogy vajjon egyforma-e minden gyárosnak az érdeke? Mert például a szénbányászok érdeke azt kívánja, hogy minél magasabb legyen a szén ára, — a vasgyárosok azt kívánják, hogy minél nagyobb legyen a vas ára és vajjon ezt akarják-e a többi gyárosok is?

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Tékozló fiu.

Olvassa halkan, áhitattal
 Kis hugom a szent bibliát,
 S elhallgatom, — hogy is fogadta
 Keblére vissza jámbor apja
 Megtérő tékozló fiát

S az Istenember költeménye,
 Mint egy csodás csengésű dal
 Rezeg a lelkemen keresztül; —
 S lelkemben mély visszhangja a rezdül
 Bűnbánat méla hangival.

Önkénytelen számolni kezdem
 Meg van-e még a régi kincs, —
 — Gyermekek lelkemnek száz erénye,
 Mit Istenkéz oltott beléje —
 Bizony . . . bizony felényi sincs,

Mennyit pazarlék eddig is már,
 S előttem még mi hosszú út
 Magamtól szinte félve kérдем:

Ha majd utam végére értem
 Beszámolóra majd mi jut?

S önkénytelen fohászodom fel:
 Atyám! ne büntess e miatt
 Kincsem nagy hijját óh ne nézd tel
 S erősítsd meg a harcra, vészre
 Megtérő tékozló fiad.

Dutka Ákos.

Nagyhét a Habsburgoknál a XVIII. században.

Alig van szertartás, mely oly impozáns, oly meghatározó, oly ünnepélyes volna, mint a kath. egyháznak husvéti szertartásai. Fény és pompa, mély gondolatok és érzelmek, ének, zene, művészet mind összetalálkoznak, hogy ezt a fontos ünnepet minél magasztosabbá tegyék s a hívők lelkét magukkal ragadják az isteni eszmék világába.

A feltámadás ünnepe, a Megváltó kinszenvedéseinek s halálának örökéletű legendája, szegény és gazdag szívében egyaránt visszhangra lel. Koldusokat emel fel és trónokat indít meg-

alázkodásra a hit, mely az Üdvözítő istenített alakjában látatja az emberi küzdelmek, a kétség és remény, a megostorozás és megdicsőülés nagy hőst. A vallásos buzgóságban, a keresztény hit hagyományainak tiszteletében oly állandó Habsburgok udvarában is a nagyhét és husvét egyike az év ama nagy ünnepeinek, melyek a csöndes magabizonyosság, a szigorú önmegtartóztatás erényeinek gyakorlására szolgálnak.

Mária Teréziának a vallási élet külsőségeihez oly kegyelettel ragaszkodó buzgósága nemcsak a nagyheti, hanem más böjtök megtartására is a legszigorubbán ügyelt. Csak utazásai közben mentette föl magát, de a pénteki napokon akkor is oly lelkiismeretességgel böjtölt, hogy még tojást és vaját sem látott asztalán. Alkalmazkodnia kellett a rendhez minden udvari személynek, sőt mikor 1764-ben egy protestáns diplomata volt hivatalos udvari ebédre, ő érte sem tette kivételt. Érthető ebből, hogy a böjt alatt sohasem voltak nagy ebédek. Maga minden szerdán és pénteken felváltva, német, olasz vagy francia prédikációt hallgatott. A nagyhéten azonban az egész udvar Hernalsbá ment

Legjobb, legszebb és
 legolcsóbb

férfi, női és gyermek *czipők*, legujabb divatu *férfi kalapok* és *fehértűk*

beszerzésére ajánljuk a már eddig is jó hírnévnek örvendő

Reichard áruháza czéget, Fő-utcán.

Telefon sz. 207.

De kétségkívül vannak a gyárosoknak közös érdekük is és bizonyára ezeket akarják ők előmozdítani egyesült erővel.

Okosan teszik, csak ne tegyék ezt úgy, hogy ellentétbe kerüljenek a mezőgazdaság érdekeivel. Mert óhajtjuk ugyan az ipar, mondjuk speczialiter a nagyipar felvirágzását, de mindig tekintettel kell lenni arra, hogy Magyarország első sorban agricultur-állam.

Ezek előrebocsátása után adjuk a Magyar gyárosok szövetségének hozzánk beküldött felhívását a következőkben:

Magyarország gyáriparosaihoz!

Magyarország több mint félszázad óta törekszik arra, hogy gyáriparat teremtsen; nemzetünk legjobbjai hirdették azt, a mi ma már köztudattá vált, hogy ipar nélkül államunk fenn nem állhat. Mi ezen gazdasági törekvés szolgálatába álltunk. Törhetlen bizalommal nemzetünk jövője iránt, semmi akadálytól vissza nem riadva gyáriparat teremtettünk, mely ha nagyságra nézve nem is versenyezhet a külföldivel, a hazai termelésnek oly fontos tényezője, hogy joggal várhatja szavának meghallgatását, méltányos kivánságainak teljesítését.

A hazai gyárosok, kik a külföldi államok régebb és fejlettebb iparával versenyre kelve nagy kockázattal rakták le a ma létező ipar alapjait, uttörő munkálattal végeztek és joggal igényelhetik, hogy irántuk a nemzet rokonszenvvel és elismeréssel viseltessék és hogy közéletünkben elfoglalják azt a helyet, mely foglalkozásuk nemzeti és gazdasági jelentőségénél fogva őket méltán megilleti.

Hazánk gazdasági fejlődésének nagy kárára, fáradsággal és áldozattal teremtett gyáriparunk öt év óta hanyatlik. Egyes termelési ágai a létfenntartás nehéz küzdelmét folytatják anélkül, hogy komoly lépés történt volna a nemzeti tökélet sorvasztó válság elhárítására avagy csak enyhítésére is.

Készséggel ismerjük el, hogy a kormány a hazai ipar ügyét jó indulatból karolta fel, de a létező bajok orvoslására szörványos intézkedések nem elégségesek. E cél elérésére egységes, minden részleteiben megállapított tervszerű iparpolitika kell, mely az állam minden ténykedését áthatja, mely egyaránt kiterjed a létező iparok fenntartására és megvédésére, mint új, az ország viszonyaiban gyökeret találó gyártási ágak meghonosítására.

Maguk a gyáriparosok elszigetelt helyzetükben csak saját erejükre utalva, képtelenek a létüket fenyegető válsággal szembeállani. Mert ha felszólalnak is, mikor sérelmük van, ha panaszkodnak is, mikor munkájuk nincs és terheik mégis egyre nőnek, szavuk a kellő visszhang nélkül marad, mert mindegyikük magára van utalva. Felszólalásaikat és jogos követeléseiket félreértve, ezek mögött a hatóságok éppen úgy, mint a közvélemény, csak egyéni érdekeik megnyilatkozását látják.

Nem kevésbé áll ez azokra az iparágakra is, a melyek elhagyatottságuk érzetében érdekeik képviseletére kötelekekben és egyesületekben máris tömörültek. Ezek csupán közvetlen bajaik iránt érdeklődhetnek s nem is léphetnek fel kellő súlylyal, mert mindig ott fészkel a gyanu, hogy mozgalmuk nem a közérdek, hanem magánérdekek irányítják. Ezen viszás helyzet oka a magyar gyáripar szolidaritásának és az egymásra utaltság érzetének teljes hiánya. Annál nagyobb baj ez, mert a velünk versenyző külföldi ipar minden öt érdeklő kérdésben teljes egyértelműséggel és céltudatos szervezettel száll küzdelembe, ily módon irányadó befolyást gyakorolva a törvényhozásra és kormányra.

Ezen tarthatatlan helyzetnek véget vevendő, a magyar gyárosoknak Budapesten tartott népes értekezlete elhatározta, hogy megalkotta: a magyar gyáriparosok országos szövetségét.

A létesítendő szövetség tagja lehet minden gyárüzemre berendezett ipartelep. Szervezete kiterjed az egész országra és egyaránt fogja szolgálni a főváros és a vidék gyárosainak érdekeit. Központja Budapest lesz, az egyes vidéki nagyobb ipari góczpontokon pedig fiókok fognak létesülni, melyeknek elnökei hivatalból tagjai a szövetség intéző bizottságának, miáltal a vidéki érdekek felkarolása és méltánylása teljesen biztosítva van.

Célja a szövetségnek benn van címében. Hatásköre kiterjedne mindazon kérdések és ügyek megvitatására, tisztázására és mindazam intézkedések kezdeményezésére és megvalósítására, melyek a magyar gyáriparnak felvirágzását várnak. forgalmi, szociálpolitikai, törvényhozási, egyszóval közgazdasági irányban érintik.

Maga az a tény, hogy Magyarország gyáriparának színe-java megmozdult, hogy e szövetségben egyesüljön, biztositókat nyújt arra, hogy e szövetség hatalmas közgazdasági té-

nyezővé fog válni, a melynek meg lesz a sulya és tekintélye maga elé tűzött nagy feladatainak teljesítéséhez.

Másrészt az is bizonyos, hogy ez a szövetség csak úgy oldhatja meg országos fontosságú feladatait, ha az ország minden gyárosa köréje tömörül és azt működésében teljes szellemi és anyagi erőjének sulyával támogatja.

Azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk tehát a magyar gyáriparosokhoz, hogy ezen, nagy nemzeti érdekek megvédelmézésére hivatott szövetségbe tagként belépni s a szükséges anyagi alap létrehozásához a megfelelő összegnek adományozásával hozzájárulni méltóztatásának.

Minden gyáros lemesak saját jól felfogott érdekében, hanem az egész hazai közgazdaság érdekében cselekszik, ha annyit áldoz e célra, a mennyit viszonyai megengednek.

Midőn még szerencsénk van megjegyezni, hogy az országban már régebben feanaló, bő tapasztalatokkal rendelkező szakegyesületek közreműködésüket és támogatásukat hazafias lelkesedéssel helyezték kilátásba, azt hisszük és jogosan reméljük, hogy a magyar gyáriparosok egyénenként is meg fogják érteni és méltányolni közhasznú törekvéseinket, hazafias céljainkat.

Budapest, 1902. márczius hó.

Hazafias üdvözléssel

A magyar gyáriparosok országos szövetségének intéző bizottsága.

Ifj. Aich Ferencz a Dreher-féle sörfözde igazgatója, Asbóth Emil a Ganz és társa vasöntöde és gépgyár r.-t. vezérigazgatója, Begavári Back Bernát szegedi gőzmalom-tulajdonos, Bélavári-Burhard Konrad főrendiházi tag, mint a Pesti hengermalom-társ. alelnöke, Biró Armin a Rimmurány-Salgótarjáni vasmű r.-t. vezérigazgatója, dr. Chorin Ferencz a Magyar bányász és kohóvállalatok egyesületének elnöke. Császár Jenő a Schmidt és Császár cég beltagja, Déry Izidor a Lujza-gőzmalom elnöke, Domonyi Ödön mint a Flóra első magyar steeringyertya- és szappangyár r.-t. igazgatósági tagja, Egger Gyula az Egyesült villamossági r.-t. igazgatója, Egyedi Lajos szeszgyáros, Eisele József az Eisele-féle gőzkazangyár főnöke, Emich Gusztáv udvari tanácsos, a Budapesti könyv- és könyvnyomtatás egyesületének elnöke, Förster Nándor min. tanácsos, a Magyar vasművek és gépgyárosok országos egyesületének elnöke, Freund Adolf a Magyar petroleumipar r.-t. elnöke, Tószegi Freund Vilmos a Kőbányai pol-

lúcsura, vagy a császárnő a női zárdákat látogatta, s jelen volt például az Orsolya-szűzek minden beültötésénél.

De különös öröme telt családjá aprajánagyjával a szent sírok látogatásában s erre férjét is annyira rászoktatta, hogy 1752. nagyhétén Lotharingi Ferencz a fiatal József főherczeggel együtt tizenötöt látogatott meg Bécs templomaiban. Külömben a régi udvartartásai rend szerint, mely csak 1765-ben szűnt meg, minden ünnepi alkalomra más-más templom látogatása volt kitéve, így nagyhét vasárnapján a jezsuiták társháza, virágvasárnapján a kapuczinusoké stb.

A királynőnek ebben a látogatásában mindig hűséges társa volt Lotharingi Ferencz császár. Akárhányszor látta a bécsi nép nagy-pénteken a császári párt elvegyülni az ájtatoskodók sorában. Tisztelettel utat nyitottak nekik, az uralkodó pár a szent sírhoz lépett, letérdeltek, imádkoztak mind a ketten s azután ismét az alattvalók sorsfalai közt eltávoztak. Természetes, hogy ez efféle ájtatoskodások az uralkodó párnak különben is nagy népszerűségét csak növelték.

Minden látogatáson a császári párral tartott egy-két gyermekük is, legtöbbször József, a későbbi császár. S így volt ez egészen Ferencz császár haláláig.

Attól kezdve egészen megváltozott a királynő magatartása. Nem igen mutatkozott nyilvánosan s az ilyen szerepléseket fiának, az akkor már római császárrá koronázott Józsefnek engedte át.

Ismerjük II. Józsefnek a vallás terén több-

szőr kimutatott közönyét; nem csoda hát, ha önállóságra jutva, édes anyja szép szokásait jórészt elfeledte. Látogatásával — igaz — azután sem hagyott fel József, de katonai ruhában végezte az ájtatoskodást, s a templomban többé nem a trónmenyestet alatt, hanem a földtárral szemközt foglalt helyet. Ellenben rá nem volt vehető a jezsuitákhoz meg a Grabenen levő Háromság-ozslophoz való bőjtői búcsujárásokra. A szokásos husvétli lábmosást is eltörölte 1767-ben s ahelyett minden szegénynek két aranyat adatott.

Nagy volt a megütközés a régi szokásu hívei közt ez újítások miatt, de a császár nyugodtan haligatta az ellenvetéseket. Két hétig fognak beszélni a dolgról, — mondogatta — azután elfelejtik. S így is lett; senkisé sajnalta, mikor József császár a külföldi követeknek évek óta divatban volt husvétli tisztelgéseit is mellőztette. Egy unalmas és feszes udvari szokással kevesebb lett az ilyesmikben bővelkedett Burgban s a merev szertartásokodás bilincsei ismét tágultak egy lancszemmel.

De azért nagy husvétli ünnepségek voltak Bécs városában József császár életében is, VI. Pius pápa látogatása alkalmával. A látványosságok iránt oly fogékony bécsi közönség látta 1774-ben a török követ bevonulását; ezrenként lepte el az utcákat s állongált nap-estig ő effendisége ablakai alatt, csakhogy egy pillanatra megláthassa, de mindez semmi sem volt azokhoz a jelenetekhez képest, amelyek VI. Pius bevonulása alkalmával életkítették a várost. Reggel 9-től délutáni 3 óráig éhen-szomjan vártak, rendületlen türelemmel,

amikor a pápa hintaja feltűnt; utána szaladtak s el nem maradtak tőle, míg csak leleketük bírt. Nem egy embernek életébe került a veszélyes tolongás, mely különösen a pápa templomlátogatásai és áldásosztásai alkalmával történt.

Mielőtt VI. Pius megérkezett volna Bécsbe, mely sem azelőtt, sem azóta nem látott még pápát falai közt, a bécsi érsek kérdést intézett a császárhoz, hogy meghuzatja-e a harangokat? A válasz jellemző volt József császár katonás gondolkodására. »Csodálkozom — felelte — hogy ilyet kérdez, hiszen a harangok az ön tűzértsége.«

Tetőpontjukat érték az ünnepségek a husvétli istentiszteletkor a Szent István-templomban s a nagy udvari áldásnál. Mindkét szertartást megörökítette az utókor számára Loschenhall metszete, de nem örökíthette meg azokat a számtalan apró mozzanatokat, a melyek ekkor az ünnepélyeket oly kiválóan fényessé és változatosá tették. Pedig hogy mily érdekes volna a mai korban élő kulturtörténetre még néhány efféle kép, arra elég az, hogy ez a pápalátogatás volt az utolsó igazán fényes husvét Bécsben. Elkövetkeztek József céltalan harcrai erőltetett reformjaiért, majd a francia háború izgalmi remegtették meg a Habsburgok trónját — s ekközben a régi szép szokások feledésbe mentek.

Ma is vannak még Bécsben fényes nagypénteki, nagyszombati és husvétli szokások az udvarnál, de mindez csak halvány árnyéka a réginek.

gári-serfőző r.-t. vezérigazgatója, Gelsei Guttman Vilmos nagyiparos, Hatvany-Deutsch Károly a Magyar vidéki malomiparegyesület elnöke, Hatvany-Deutsch Sándor a Magyar czukorgyárosok egyesületének elnöke, báró Haupt Stummer Lipót czukorgyáros, dr. Heidelberg Tivadar vegyészeti gyáros, Herz Vilmos vezérigazgató, mint a Magyarországi papirgyárosok egyesületének elnöke, Herzog József a Nicholson gépgyár r.-t. igazgatója, Csetei Herzog Péter a Victoria-malom elnöke, Hüttner János a cs. és kir. szab. hermaneczi papirgyár czég beltagja, Kolner Agoston a Hungária-kénsav és vegyi ipar r.-t. elnöke, Kollerich Lajos a Kollerich Pál és fiai czég főnöke, Megyeri Krausz Lajos a Magyar fővárosi malomegyesület elnöke, Diószegi Kuffner Károly a Diószegi gazdasági cukor- és szeszgyár r.-t. igazgatója, Lang László a Lang-féle gépgyár tulajdonosa, Leipziger Vilmos nagyiparos, Linczer Imre szeszgyáros, Mautner Mihály Mauthner testvérek és társai bórnyár, Neuman Samu mint a Neumann Testvérek aradi czég beltagja, Neuschloss Ödön a Neuschloss Ödön és Marczel-czég, Ohrenstein Henrik a Beocsini cementgyári Unio főnöke, Perci M. Károly az Első magyar kábelgyár igazgatója, Philipp Adolf a pozsonyi Nobel-dinamitgyár vezérigazgatója, Popper István a Magyar asphalt r.-t. alelnöke, Pucher József az Első magyar részvénytársaság nevében, Ramor Lajos mint az aradi Weitzer-féle waggonygyár és vasöntőde r.-t. igazgatója, Rónay Arpád a Magyar aczélárnyár igazgatója, Röck István gépgyártulajdonos, gróf Serényi Béla orsz. képviselő, a Hungária-gőzmalom r.-t. alelnöke és a Füleputnoki agyagáru r.-t. elnöke, Surányi Béla a Machlup H. fiai I. magyar bórnyár r.-t. igazgatója, Thaly Zsigmond kir. tanácsos, a Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. vezérigazgatója, Csantavéri Törley József a Törley József és társai pezséggyár tulajdonosa, Vuk Gyula a Vuk M. és fiai czég főnöke, a Magyar fakereskedők és faiparosok országos egyesületének alelnöke, Weiss Berthold orsz. képviselő, a Magyar textiliparosok egyesületének elnöke, Weiss Manfréd nagyiparos, Wolfner Tivadar orsz. képviselő, a Magyar bórnyárok egyesületének elnöke, Wottitz Gusztáv a Győri szeszgyár és finomító r.-t. igazgatója.

Szíves elhatározását méltóztassék az intéző bizottság elnöke, dr. Chorin Ferecz (Budapest, V., Erzsébet-tér 16.) czimén velünk melébb tudatni.

A bibornok születésnapja.

Mint már tegnap megemlékezünk róla, egyházmegyénk nagynevű főpásztorá, d. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök születésnapját ünnepeljük 79-ik évében lépett.

A bibornok születésnapja Nagy-Csütörtökre esett, amikor a püspök — az utolsó vacsora emlékére, káptalanával, világi és szerzetes papjaival együtt tölti el a szeretet-lakomát.

Ezuttal is ott volt az egész város papsága ebédén a bibornoknál. E kedvező alkalmat felhasználva Radnai Farkas, Ő Eminentijája segéd-püspöke a következő, költői szépségekben gazdag, emelkedett szellemű pohárköszöntőt mondotta a bibornokra:

*Főmagasságu s ft. Bibornok, Püspök Ur!
Kegyelmes főpásztorunk és Atyánk!
Kedves Testvérek az Urban!*

Jézus Krisztus a mi Mesterünk és Urunk példájára, az ő várad-i Apostola minke, hív tanítványait szeretet-lakomára maga köré gyűjtve, egyháznak e magasztos ünnepének teljes fénye mellett szabadon, kedves Testvérek, lehet-e kifejezést nem adni egy gondolatnak, mely ugys mindnyájunk elméjét foglalkoztatja? — egy érzelmenek, mely szívünkben keve, mint a tavaszi rügy, ajkainkon ugys csak a kifakadás pillanatát lesi? . . .

Évfordulója van egy örvendotes napnak, mely biboros főpapunkat az egyház-

nak és hazának adta; akit mi Szt. László király örökségének és egyik alkotásának területén mesterünknek, Urunknak, Atyánknak nyertünk, érzünk és vallunk. Engedjék meg k. Paptársaim, hogy ki imént a főpapi ténykedésekben, bár érdemtelen helyetese voltam Ő Eminentijának, most boldog tolmácsa legyek az Önök gondolatának és érzelmének; s olvadjon ez össze azon benső imában, hogy maga a Végtelen Szeretet, aki a mai evangélium szerint midőn övét szerette vala, mindvégig szerette Őket: virrassa fel ezen napnak még számos fordulóját Ő Eminentijája fényes életutjára; — s legyen minden évforduló Jézus Krisztus malasztjaival megszentelve; s Ő Eminentijája papjainak és híveinek ragaszkodásával, szeretetével, az igaz kath. lelket érzelmeivel boldoggá téve. — Bibornok-Püspökünk és Atyánk sokáig éljen!

Az egész asztaltársaság lelkes éljenzéssel fogadta a szép köszöntőt, mire Ő Eminentijája meghatóttan, mindnyájuknak szívéhez szólva így válaszolt:

Emléknapiját üli a kath. anyaszent-egyház ma azon magasztos eseménynek, a midőn az isteni Megváltó felállítván az oltárt, a melyen ő mint örök áldozat örök időkre lobogjon, megteremtette a papságot, mely vele, qui sempiternum habet sacerdotium, bensőleg egyesülve és általa folytassa a megváltás nagy művének megvalósítását.

Azért oly fontos, oly nevezetes mindnyájunkra a mai nap, — mindaz, a mi vagyunk, amink van, papi méltóság, előjogok, tekintély, minden e nap emlékéhez van kötve. Ehhez fűzve minden vagyunk, nélküle semmi.

Emeli e napnak ünnepélyességét az, hogy e napon adta magát nekünk az örök szeretet, hogy azt viszonzván ugyanazon szeretet kötelékével legyünk egymáshoz fűzve, hirdesse e szeretetet hitünk, hirdesse ezt papi állásunkhoz kötött köteleesség érzetünk.

És erre nagy szükségünk van, mert oly időket élünk, melyekben a félelem mindinkább megbénítja a reményiséget; a szeretetben legyünk nem csak Jézus követői, hanem annál inkább tartunk össze, mentől bizonyosabb az összeforrásban a győzelem. S azért köszöntettel fogadom Ő méltóságának üdvözlését 79-dik születésnapomra.

Az isteni Gondviselés úgy hozta magával, hogy e nap az idén összeessék a papság születésnapjával és ez nagy memento lelkekre nézve, intvén, hogy életem alkonyán igyekezzem gyenge erőmet Annak szolgálatában felhasználni, a ki engem azzá tett ami vagyok, felhasználni egyházam és hazám javára. Legyen tehát e szeretet működésünknek alphája és omegája, mely engemet önköz s önököt hozzám köt.

Fogadják köszönetemet, Isten áldása legyen önökön.

A bibornok válasza után ismét felhangzott az éljenzés vihára, melynek lecsillapultával nemsokára asztaltáborolt a bibornok s néhány kedves, leereszkedő szót váltva papjaival, kegyesen elbocsátotta vendégeit.

UJDONSAGOK.

Nagypéntek.

A keresztény világ mérhetlen gyászt ül ma, a Megváltó halálának emlékezetére. A keresztény hívő lelke ott csügg a Golgothán, hol az Istenember iszonyu kínok után lehajtá fejét és kiadá lelkét. Elzarándokolnak a templomokba s imánk felszáll a Magasságbelihez. A megbánás, a magábaszállás nagy napja ez; előnkbe tolu önkéntelen is az örök igaz: memento mori!

Minden, — az ékességéitől megfosztott oltár, az orgona nélküli bánatos dallamu énekek, odabilincselik a hívő lelkét a szent kereszt-hez, melyen az Ur érettünk kiszendett.

A nagypénteki isteni tisztelet is sokban különbözik a más napokon tartatni szokottaktól. Így nem tartanak teljes misét, csak az u. n. »csonka misét«, consecratio nélkül.

Ma délelőtt 9 órakor a székesegyházban a növendékpapok a Passiót éneklék s Halász Gyula papnöveldei lelkiigazgató szent beszédet mond.

A székesegyházi ének- és zenekar a következő darabokat adja elő:

Leitner: Turbák.

Duck: Popule meus (férfi kar).

Vavrincz: Vexilla regis.

Dr. Szemethy: Tenebrae factae sunt.

Vavrincz: Ecce quodomo moritur.

A várad-olaszi premontrai rendű templomban d. e. a szertartás után Dencs János tb. kanonok, esperes-plebános tartja a hitszónoklatot. — A kedvezőtlen idő miatt a körmenet nem megy fel a Kálváriára, hanem a délutáni litánia a premontrai templomban lesz és Kovács József káplán predikál.

A Szent László templomban délelőtt 9 órakor Pálffy Béla főreáliskolai hittanár tart egyházi szónoklatot. A Passiót a fitanító képezde növendékei éneklék.

A várad-velencei plébánia templomban délelőtt 9 órakor Gábriely Lajos plébános szent beszédet mond. Délután ugy itt, mint a Szent László templomban Jeremiás siralmi.

Az Orsolya-zárda templomában a sz. szertartások reggel 7 órakor kezdődnek, minek végzetével az Oltáriszentség a szent sirba tétetik. Este fél 7 órakor szentségbetétel.

Szent sir lesz föllállítva a székesegyházban, a premontrai rend, a Szent László és a várad-velencei templomokban, az Irgalmasok, az Orsolya-zárda és a Kapuczinus-zárda templomában.

Évnegyed kezdetén.

Mikor estefelé a szerkesztőségben összegyűlt az a kis gárda, a mely a *Tiszántúl* zászlaja alatt küzd a magyar nemzeti megizmosodásért, a keresztény igazságokért, a tiszta hamisítatlan magyaros szellemért, akárhányszor kétérdőve vesszük kezünkbe a tollat.

Lesz-e gyümölcse fáradozásainknak? Fogjuk-e valaha eredményét látni annak a sok legyőzött nehézségnek, visszavert támadásnak, a melyet a *Tiszántúl* eddigi fennállása alatt csaknem szakadatlanul följegyezhetünk lapunk történetébe?

Nehéz a helyzetünk. Magyarország keleti részén egyetlen napilap a *Tiszántúl*, a mely az ősi erények nyomán követeli a haladást. Nem imádnak idegen bálványokat, nem kereszük eszményképeinket külföldi vámmertesen behozott vagy alattomban becsempészett hazug

jelszavakban. Azt akarjuk, hogy a magyar nemzeti szellem fejlődő fája hazai talajba ereszsze gyökereit és magyar erőből nőjön nagygyá. Azt akarjuk, hogy ez az ország *magyar* legyen mert a magyarság sorsát a történelem igazságos bíraskodása szerint elválaszthatatlannak látjuk a kereszténységtől, minden erőnkkel oda törekszünk, hogy — a jogegyenlőség nagy elvének sértetlen fenntartásával — az ország *keresztény* jeleje, a társadalom keresztény szelleme erősödjék, mert kétségtelen, hogy ezzel a haza erősödik.

Természetes, hogy a mai kozmopolita áramlattal ellentétbe kerültünk ezekkel az elveinkkel. De mikor közel voltunk a csüggedéshez, visszaadta erőnk, lelkesedésünket a közönség.

Belátta Nagyvárad és Biharmegye közönsége, hogy elveink tiszták, küzdelmünk czéltudatos és méltó a pártolásra. Mellénk állt tehát akkor, mikor legelhagyottabbnak éreztük magunkat — és annyi akadály után ma a *Tiszántúl* nyolczadik évfolyamát futja.

Az új évnegyed előtt is bizalommal fordulunk a közönséghez, kérve továbbra is támogatását. Viszonzául azt ígérhetjük, hogy eddigi elveinkhez ezentul is hívek maradunk. A *Tiszántúl* marad az a következetes, magyaros, elvű és jól informált lap, a minőnek eddig a közönség megismerte és megszerette.

S hogy a prózai oldalát is megemlítsük a dolognak, lapunk előfizetési ára a következő:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

TAJÉKOZTATÓ.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárúnnepélye.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* **Olajszentelés és lábmosás.** Tegnap Nagy-Csüörtökön végezte először mint felszentelt püspök a szertartásokat a váradai egyházmegye új segédpüspöke: *Radnai* Farkas. A legszebb s egyuttal legnehezebb funkcióval kezdette püspöki működését: az olajszenteléssel és lábmosással. Hangja pompásan cseng a székes-egyház boltívei alatt, ténykedését méltóságos komolyság és kenetelenség jellemzi. A hosszas szertartás nem fárasztotta ki; utána kötelességszerűen segédkezett a bibornoknak az ugynevezett apostolok ebédjén, kik ezuttal is a bibornok vendégei voltak.

* **Negyven évi hű szolgálatért.** A nagyváradai l. sz. püspökségi uradalom hivataloszlóga *Geszti* László már több mint 40 év óta hűségesen szolgálja az uradalmat. *Géczy* Lajos főtitest előterjesztésére a földmívelésügyi miniszter megküldötte az elismerő okmányt s az érmet »40 évi hű szolgálatokért«. Az érmet legközelebb ünnepélyesen adják át a derék, hű embernek.

* **A tisztviselők tisztelgése.** Nagyvárad város tisztikara már két ízben óhajtott tisztelgési *Rámler* Károly polgármesternél, megválasztása alkalmából, azonban közbejött akadályok miatt eddig elmaradt a tisztelgés. Mint értesülünk, a tisztikar holnap, szombaton reggel fél 10 órakor tisztelgés az új polgármesternél s az üdvözlő beszédet *Bordé* Ferenc főjegyző tartja a tisztikar nevében.

* **A levélgyjűjtő-szekrények kijavítása.** A napokban említettük, hogy a levélgyjűjtő-szekrények ajtóinak zárja nem jó és könnyen kinyílik, ami által a levelek nincsenek kellő biztonságban. Ezen közvetlen tapasztalatból megírt hírtünkre a posta-távirda igazgatóság értesítette szerkesztőségünket, hogy a szekrényeket még ez év folyamán átjavítás végett gyárba küldi; addig is átvizsgálta az összes szekrényeket és szakértő iparossal megjavíttatta. Egyuttal utasította a gyűjtő közegeket, hogy kellő figyelemmel járjanak el s minden alkalommal győződjenek meg, hogy bezáródtak-e a szekrények. — Ez a gyors és helyén való intézkedés bizonyára megnyugvást kelt a közönség körében.

* **Áprilisi időjárás.** Csak pár nap mulva lépünk bele az áprilisba, de az időjárás éppen oly szeszélyes, mint a bolondok hónapjában. Pár napig pompás, derült idő csalta ki a fák rügyét s most csorog az eső. Tegnap erős északi szél hűtötte le a levegőt s a tavaszi helyett elő kellett szedni ismét a melegebb téli gunyát.

* **Főiskolai tanuló ifjak buzdítása.** *Wlasics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter e hó 19-én kelt rendeletében, mely mindkét tudomány-egyetem, a kir. József-műegyetem tanácsával, valamennyi jogakadémia igazgatóságával közölve lett, felhívja a főiskolák kormányzó hatóságait és igazgatóit, hogy a vezetésük alatt álló főiskolákon *kitüntetéssel vizsgázott* tanulók névjegyzékét minden évben a tanévet követő augusztus hó 1-ig a vallás- és közoktatásügyi miniszterium Hivatalos Közlönyének szerkesztőségéhez küldjék be, *hogy a kitüntetéssel vagy dicsérettel alap- vagy államvizsgázott ifjak nevei a közlöny külön rovatában a szeptember 1-én megjelenő számban közlételessenek.* Ezen rendelet czélja a tanuló ifjúságot minél nagyobb buzgóság és szorgalom kifejtésére ösztönözni, s e mellett arra törekedni, hogy a valóban tehetséges és szorgalmas tanulók munkájuk jól megérdemelt jutalmát elnyerjék. Másrészt a magyar közéletre üdvös befolyás gyakorlását czélozza ezen rendelet az által, hogy a főiskolákról távozó ifjak jövő működési körének kijelölésére hivatottak évről-évre megtudják azok neveit, kiket első sorban állíthatnak az alaposabb kiképzést igénylő helyekre.

* **Halálozás.** Résztétl értesülünk egy derék öreg ur: *Pauer* József nyug. pénzügyi számellenőr haláláról. Temetése ma, pénteken délután 5 órakor lesz. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Alulírottak fájdalomtelt szívvel jelentik a felejtethetlen jó édesapa, nagyapa, testvér és rokon *Pauer* József m. kir. ny. pénzügyi számellenőrnek folyó hó 26-án, este fél 10 órakor, életének 71-ik évében, rövid, de súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyane hó 28-án d. u. 5 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Sztaroveszky-utca 227. számú gyászháznál beszenteltetni és az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyász szent mise április hó 7-én d. e. 10 órakor fog a Premontrei-rend templomában az Egek Urának bemutatattatni. Mely végtségességétélre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. március 27. Béke hamvaira! Zitzmann Józsefné szül. *Pauer* Mariska, leánya. Zitzmann József, veje. Zitzmann Józsika, Zitzmann Ferike, unokái. Zitzmann Károly és neje szül. *Burnácz* Anna és gyermekei, násza. *Hofbauer* Józsefné szül. *Pauer* Erzsébet, testvérei.

* **Vád az anyakönyvi hivatal ellen.** A nagyváradai anyakönyvi hivatal ügyeivel az utóbbi időben nagy előszórettel foglalkoznak egyes lapok, azonban a legtöbbször téves információk alapján félrevezetik a közönséget. Legújabbban a »Nagyvárad Friss Ujság« hozott egy közleményt, amely éppenséggel nem felel meg a valóságnak. Azt írja, hogy egy színházi jegyszedőné esküvéje elmaradt, mert az anyakönyvi hivatalban sem az anyakönyvvezető, sem helyettese nem volt jelen. Az igaz, hogy szerdán az anyakönyvvezető a város küldöttségében a geszti temetésre utazott, de helyettese egész nap a hivatalban volt. Kedden *délután*, ünnep lévén, az anyakönyvi hivatal zárva volt. De valótlan ez a közlemény azért főként, mivel a nevezett leánynak az esküvéje nem volt kitzúve egyik napra sem, sőt *még most sincsen kitzúve.* A szükséges okmányokat az illetők a meghirdetés után elvitték, de még mindig nem adták vissza az anyakönyvi hivatalnak. Előleges megállapodás és az esküvő kitzúzése nélkül pedig nem lehet csak egyszerűen beállítani az anyakönyvi hivatalhoz polgári esketés végett.

* **Elcserélt tolonczok.** Egyik debreczeni lapban olvassuk a következőket: Egy nagyváradai rendőr csinos bakot lőtt tegnap. Ugy esett az eset, hogy két tolonczot varrtak Balog Imre nagyváradai 46. számú rendőr nyakába tegnap reggel Nagyváradon, hogy az egyiket, *Imbus* Tógyert Mező-Keresztesre, *Vertheimer* Jakabot pedig Debreczenen keresztül Galicziába kísérje. A rendőr a megbízásnak eleget téve, Mező-Keresztes felé indult, ott kidobta az egyik tolonczot, aztán a másikkal Debreczenbe jött és átadta Végh Gyula főkapitánynak. Kivette a tolonczlevelet is és akkor tűnt csak ki, hogy elcserélte a tolonczokat. A melyeket Galicziába kellett volna vinni, azt tette ki Keresztesre, amelyik meg Keresztesre való, azt hozta ide, hogy továbbítsák Galiczia felé. Balog István tehát bakot lőtt és valószínű, hogy megdorgálják érte a nagyváradai főkapitányság részéről.

* **Elhunyt főúr.** Egy városunkban is széles körben ismert agg főúr: hiv-vári báró *Meszna* Ferenc nyugalmazott m. kir. állami főmérnök 83 éves korában elhunyt. A szabadságharcban mint honvéd vezérkari alezredes szolgált. Nagyváradon és Biharmegyében is nagy számu rokonság gyászolja. Temetése nagy részvét mellett Uj-Kigyóson ment végbe. Béke hamvaira!

* **Két rendbeli lopás.** *Szabó* Lajosné Mocsár-utca 48. szám alatti lakásából tegnap reggelre ismeretlen tettes egy 8 koronát érő párát lopott. Ugyancsak tegnap reggel fél 6 órakor egy 160 koronát érő ezüst czukortartó tűnt el *Benedek* Vilmos ügyvéd Pável-utcai 3. szám alatti lakásából. A rendőrség az ismeretlen tettes kézrekerítése iránt megtette a szükséges lépéseket.

* **A czár meghívója.** Párisban a képviselőház minden vita nélkül nagy szótöbbséggel megszavazott Loubet einöknek ötszáz ezer frankot utiköltségül Pétervárra. Hogy a képviselőház olyan bőkezű volt, abban nagy része van annak, hogy a czár meghívója feltűnő meleg hangon szólt. *Dalcassé* miniszter elő is terjesztette a meghívót, amely így hangzik:

A mult évben Franciaországban töltött tartózkodásunk kellemes és mély benyomása alatt reméljük, — a czárné és én — hogy a francia köztársaság nagyrabecstül elnöke legközelebb részesíteni fog minket abban a szerencsében és örömben, hogy viszontláthatjuk és hogy néhány napot nálunk fog tölteni. Azt hiszem, kellemesen fogja ez alkalommal tapasztalni az egyhangúságát ama meleg és őszinte érzéseknek, amik Oroszország barátjához és szövetségesehez, Franciaországhoz fűzik.

* **Kormánybiztos Kolozsvárott.** Alig egy éve, hogy kincses Kolozsvárott a rendőrök megölték egy honvéd őrmestert s egy más embert pedig súlyosan megsebesítettek. Olyan gabalyodás lett ebből, hogy hosszabb ideig csendőrség látta el a közbiztonsági szolgálatot. Ugy látszik, hogy más baj is van Kolozsvárott. A gazdálkodásnál is visszaéléseket rebesgetnek. A városatyák egy része értekezletet tartott, amelyben elhatározták, hogy a közgyűlés útján kéri fel a belügyminisztert, hogy mielőbb küldjön le egy vizsgáló bizottságot a város összes adminisztrációjának megvizsgálására.

* **A tolvaj czimbora.** Zsolnai János közműves segéd a kert-utcai olasz bodegában borba óhaját fojtani bánatát s meglehetősen felöntött a garatra. Halozó társa látva czimborája tehetetlen állapotát, ellépett, magához véve a mámoros kolléga ezüst zseboráját lánczostól. Eszméletre térte alkalmával észrevette Zsolnai órája hiányát s jelentést tett az esetről a rendőrségnek, hol már nyomában vannak az élelmes társnak.

* **Az osztályorsjáték** tegnapi húzásán a következő nagyobb nyeremények sorsoltattak ki:

60,000 koronát nyert: 51613.
5000 koronát nyertek: 43508 49902 64662 66424 89367.
2000 koronát nyertek: 8730 9946 13924 17640 19727 23001 26946 28893 40953 41686 45376 56764 59911 62447 65133 68994 70827 77160 82130 84772 92285 98613 98671.
1000 koronát nyertek: 2460 3367 5959 7973 14192 16566 18596 20437 20756 22163 23302 26661 27324 28237 29261 30236 30709 32725 33101 37907 40237 42444 46520 53022 53594 61506 64604 64895 70026 70274 70354 71662 75757 76713 79244 79816 79852 82096 83052 88520 89718 91243 94432 96690 99773
500 koronát nyertek: 271 794 1990 2925 5415 5469 5727 6821 8072 9485 12783 13096 13990 14575 15015 15420 18252 18834 19413 24389 25491 25844 28224 29891 30275 31129 32634 32809 33805 36098 36261 37449 38545 42413 44385 47294 47667 52253 53838 56370 59472 59589 61444 61494 61922 62455 64460 64615 65556 66592 67550 67761 68522 69015 70255 70435 73089 74715 76825 77056 77673 78597 81966 82420 82216 84009 88887 91022 91558 92511 92978 93446 93940 94032 34440 94849 96549 97806 98749 99411.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

* **Nérmagyarosítás.** A m. kir. belügyminiszterium **Schwartz** József nagyváradai illetőségű lakos családi nevének **Székely**-re kért átváltoztatását engedélyezte.

* **Borzalmas kivégzés.** Oranból Párison át érkezik a hír, hogy ott tegnapelőtt borzalmas módon végeztek ki egy katonát. Egy Guignar nevű közkatonát végeztek ki, mert ittas állapotban az őrmesterét és káplárját agyonlőtte. Guignar nem engedte, hogy a szemét bekössék. O maga kiáltott oda a kivégzésre kivézényelt katonáknak:

— Rajta, bajtársak!

A sortüz után karjait a mellére szorította. Vezényszó nélkül új sortüzet adtak a katonák, de egy golyó sem talált halálosan. Végre a vezénylő tiszt az egyik katonát odavezette a szerencsétlen közelébe, szívére irányította a fegyver csövét s ez a lövés oltotta ki a delikvens életét. Guignar husz év óta szolgált a hadseregben.

* **Véres dráma Rómában.** Egy Rómából érkezett távirat jelenti a következőket: A via Tristone egyik háza előtt állt Róma polgármestere, **Colonna** herceg és beszélgetett **Nicolini** ügyész helyettesével, a mikor a házban két lövés dördült el. Három nő futott le a lépcsőn, a kik közül az egyik egy igen szép hölgy így szól az urakhoz:

— Meggyilkoltam a férjemet s jelentkezni akarok a rendőrségnél!

Az anyát sirva követte két leánya; az egyik 18, a másik 16 éves volt. **Colonna** herceg intett egy rendőrnek, a ki a hölgyeket a rendőrséghez vezette. Ott kiderült, hogy a legborzasztóbb szenvedéseken esett át a boldogtalan asszony. A férj, a ki mindig részeg volt, a családot folyton gyötörte, kizsárolta, ütömeverte. Két leányát arra akarta kényszeríteni, hogy becselen életmóddal keressék kenyerüket. Ezt már nem tudta az anya elviselni. Mikor a szörnyeteg, miután minden néven nevezendő borzalmat művelt a családdal, lefeküdt aludni, revolvert vett elő és agyonlőtte a bestialis férjét.

* **Találtatott** egy zálogjegy, igazolt tulajdonosa átveheti **Mendelényi** Béla rendőrfogalmazónál.

* **Elveszett** egy borostyán szivarszipka. Beszűletes megtaláló jutalmat kap **Mendelényi** Béla rendőrfogalmazónál.

Igazságszolgáltatás.

Április havi esküdtek.

Tegnap délután 5 órakor sorsoltattak ki **Nagy** Ferencz kir. törvényszéki elnök elnökléte alatt az április havi esküdtek a következőkben:

Rendes esküdtek:

Kurcz Albert ügyvédjelölt, Nagyvárad.
Id. Dörözy Sándor földműves, B.-Ujfalu.
Weisz Jakab tkptári igazgató, B.-Diószeg.
Hoffmann Henrik püsp. tiszt, Nagyvárad.
Füchsl Mór borkereskedő, Nagyvárad.
Kecskés János ref. tanító, B.-Diószeg.
Moskovits Miksa mérnök, Nagyvárad.
Dr. Rosenthal Mór ügyvéd, Nagyvárad.
Ferbach Sándor földműves, Uj-Palota.
Kövér István földbirtokos, Gyapju.
Lővárd József kerékgyártó, Nagyvárad.
Dr. Fodor Gyula ügyvéd, Nagyvárad.
Dávid Mihály csizmadia, Nagyvárad.
Erőss István tkptári könyvelő, Érmihályfalva.
Tóth Károly ref. tanító, B.-Diószeg.
Jőrös Ignác kereskedő, Nagyvárad.
Kárger Vilmos kereskedő, Nagyvárad.
Müller Salamon cukrász, Nagyvárad.
Korda Andor földbirtokos, M.-Cséke.
Engi Ferencz tanító, Artánd.
Zakar István kereskedő, Sarkad.
Tardi Sándor földbirtokos, B.-Ujfalu.
Bibeszku János kereskedő, M.-Telegd.
Borbély László ügyvéd, N.-Szalonta.
Ifj. Rimauóczy Kálmán építész, Nagyvárad.
Györy Géza főerdész, Vaskoh.
Demetrovits Miklós vendéglős, Nagyvárad.
Szirmay Lajos szabó, Nagyvárad.
Német Antal lakatos, Nagyvárad.
Beleznay Antal énektanár, Nagyvárad.

Helyettes esküdtek:

Hanga János hentes,
Barabás Géza asztalos,
Plander Sámuel mészáros,
Szova József kormáros,
Stern Lipót szabó,
Mandei Adolf borkereskedő,
Schüch József vendéglős,
Bartsch Arthur zálogházas,
Antony Károly vasuti számvevő,
Balázsovits Jenő magánzó, — mindnyájan nagyváradai lakosok.

Füstbe ment gyilkosság.

Nem hiába voltak egymás életpárjai **Sárándi** Mária és **Lakatos** János fűzesgyarmati polgártársak, de hívek is maradtak egymáshoz a börtönig.

Hogy a börtönön túl nem tartott a hűség, azon nincs mit csodálkozni, mert hisz csak amugy balkézről kötődött meg a hűség láncza

közöttük. Olyan tolvaj-hűség köthette őket egymáshoz, mert legfőbb kereseti forrásuk az volt, hogy Fűzes-Gyarmat békés polgárságát ügyesen elkövetett lopásokkal hozták lázba. Hol itt, hol ott emeltek el valamit, a mi után hiába kutatott a hatóság. Hanem a világon semmi sem tart örökké, nem tartott hát a Lakatosék gyöngyölete sem. Magcsipték őket egy izben s lecsukták Sárándi Máriát hét, Lakatos Jánost nyolcz hónapra.

Mielőtt a börtönbe bevonultak volna, Lakatos János ünnepléses fogadást tett balkézről való élete párjának:

— No galambom, csak innen szabaduljak ki, egyenest a paphoz meg az anyakönyvvezetőhöz megyünk.

Sárándi Mária a hét hónap alatt — bár kissé későn is, meg kissé korán is — valóságos menyasszonynak érezte magát. Hét hónap mulva kiszabadult s hogy az egy havi varakozás ne essék hiába, beállott szakácsnőnek **Várad** Hermann borbélyhoz. Ott aztán még egy hónapot akart ábrándozni a fején leendő menyasszonyi koszorúról.

Eltelt egy hónap, el a második, meg a tizenkettedik is és **Lakatos** Jánosnak se híre, se hamva. Sárándi Mária tudakozódott felőle a fogházban, ott azt a választ nyerte, hogy idejében elbocsátották Lakatosot. Mi lesz hát akkor a menyasszonyságból?

Egyszer aztán híret vette Sárándi Mária, hogy Lakatos János csufosan megcsalta őt. A mint kiszabadult a dutyiból, rabbá lett újra: egy csinos kis fűzesgyarmati leány rabja, azt el is vette feleségül s immár boldog családi körben hárman dicsérik az Urat.

Elkeserítette ez Sárándi Mária érzékeny szívet kegyetlentül. Összebeszélte **Kovács** Sándor fűzesgyarmati legénnyel s rövidesen megállapodtak benne, hogy a hűtlent megölik. Vettek **Lőrinczi** boltjában egy revolvert s azzal nekiindultak Fűzes-Gyarmatnak.

Jó kis séta Nagyváradról Fűzes-Gyarmatig vasuton is, hát még gyalog! Hogy az idő hiába ne teljék, **Kovács** egész uton leczkét adott a leánynak a revolver-lövöldözésből. Mire Gyarmatra értek, elpuffogtattak vagy 25 töltényt s a megcsalt leány egész bizonyosra állított be **Lakatos** János házába.

Az éppen nem volt otthon, hanem a **Perenyési**-pusztán dolgozott. Előbe mentek hát, lesbe álltak az ut mellett s a bokrok mögé bujva várták, mikor jön a hűtelen?

Jött az nemsokára vigan fűtyörészve. Sárándi Máriának se kellett több. Még ez a hűtelen fűtyörészni mer? Ráfogta a revolvert s elszántan elcsententette háromszor is.

A revolver — mint annyiszor — ezuttal is okosabb volt az embernél s nem talált. A szövetséges társakat ellenben megtalálták, elfogták és törvényszék elé állították.

Tegnap ítelt ez ügyben a törvényszék büntető tanácsa **Fassie** Pál törvényszéki bíró elnökléte alatt; a közzéadott **Gáthy** Bálint ügyész képviselte. **Kovács** Sándort hülyeségére való tekintettel felmentették, de **Sárándi** Máriát elítélték gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség büntetése miatt 1 évi börtönre.

Az ítélet jogerős. Es érdekes benne az, hogy **szövelség** miatt elítélnek egy embert és pedig egészen helyesen.

Orvtámadó czigány.

A nagyváradai esküdtbírószék tegnap délután 5 órakor fejezte be rablás büntetésének kísérletével vádolt **Móga** Kosztán krajovai czigány bűnpörét.

Az esküdtbírók tagjai **Nagy Ferencz** elnök, szavazó bírák **dr. Csulyok Béla** és **Debreczeny Imre** voltak.

A vádhatóságot **dr. Vámosy Mihály** képviselte, védő volt **dr. Róz József**.

Móga Kosztán vádlott, ki a múlt év február 7-én a krajovai országúton haladó **Szabó György** vándor csizmadiát rablási száundékból orvul megtámadta és földre teperte, az esküdt-széki főtárgyalás folyamán állhatatosan tagadt. Pedig két napszamos, kik a merénylő kísérletét meghusították, hit alatt vallotta s szemébe mondta vádlottinak a valót.

A bizonyítási eljárás befejezése és a kérdések megállapítása után **dr. Vámosy Mihály** kir. alügyész terjeszté elő vádbeszédét, melyben a beigazolt ténykörömevények alapján kérte az esküdteteket, hogy az általa feltett kérdésekre válaszuljanak igen-nel s így **rablás büntette-nek kísérletében** mondják ki bűnösnek.

Róz József dr. védő itt rablási kísérletet egyáltalában nem lát fenforogni csak **személyes szabadság megsértésének vétségét**.

A szolgálattevő esküdtek hosszas tanácskozás után a védő által feltett kérdésre válaszoltak hétnél több igen-nel, vétkesnek mondván ki a vádlottat a személyes szabadság megsértésének vétségében.

A verdíkt alapján a kir. törvényszék **egy évi fegyházra** ítélte **Móga Kosztánt**, ki beletnyugodott az ítéletbe.

Miután a vádhatóság képviselője is megnyugodott elnök az ítéletet jogerősnek jelentette ki.

EGYESÜLETEK.

Kereskedők gyűlése.

A **Nagyvárad** és **Biharmegyei Kiskereskedők Társulata** tegnap délután folytatta, illetve fejezte be évi közgyűlését rendkívüli nagy érdeklődés mellett.

A gyűlésen **Gerő Armin** főkapitány a társulat tiszteletbeli tagja is megjelent, akit a tagok szünni nem akaró éljenzéssel fogadtak. A kapitány jelenléte csillapító hatással volt a tagokra.

A gyűlést **Sajósy Ignác** korelnök nyitotta meg és elrendelte a szavazást **Weintraub Mór** és **Rosinger Jakab** jelöltekre.

A választás eredményét feszült figyelem mellett hirdette ki a korelnök. **Weintraub Mór**, a társulat eddigi elnöke 14 szótöbbséggel lett elnökké választva.

Az elnökért egy küldöttség ment, aki rövid idő múlva megjelent a társulati helyiségben, a hol lelkes éljenzéssel fogadták.

Szép szavakkal fejezte ki köszönetét a belé helyezett bizalomért.

Gerő Armin főkapitány szünni nem akaró éljenzés között ecsetelte a kiskereskedők mozgalmának létjogosultságát és megígérte, hogy a törvényes korlátok között mindig pártolni fogja a kiskereskedők társulatának jogos igényeit.

A példás, alkotmányszerűen lefolyt élénk választás eredménye a következő:

Elnök: **Weintraub Mór**. Alelnökök: **Bleyer Antal**, **Sajósy Ignác**, **Spitz József**, **Weisz Mór**, **Lindenfeld Dávid M.-Telegd**. Jegyző: **Stern Soma-Pénztárnok**: **Horváth Emánuel**. Ellenőr: **Rosinger Péter**, **Varga László**. Háznagy: **Paizs Béla**.

Választmányi tagok: **Adler Mór** (Halász-u.), **Bauer Herman**, **Benedek Dávid**, **Blau Mózes**, **Boros Imre**, **Fröhlich József**, **Goldstein Márton**, **Grünfeld Ignác**, **Groszmann Jenő**, **Grósz Márton**, **Grünberger Bernáth**, **Held Kálmán**, **Horváth Lázár**, **Jakab Jakab**, **Kepes Márton**, **Kovács Ignác**, **Klein József** (Porond), **Magyary Zoltán**, **Mandel Ede**, **Márkus Ignác**, **Neumann Gábor**, **Örley Simon**, **Reschovszky Tivadar**, **Reich Antal**, **Roth Dávid**, **Rotenberg Márton**, **Steier Simon**, **Sternberg S. Spierer Menyhért**, **Spitz Sámuel**, **Schwarz Farkas** (Szent János-u.), **Schwarz Farkas** (Porond), **Ifj. Tóth Lajos**, **Waldman Dávid**, **Waldner Herman**, **Weisz Sámuel**, **Altman Zsigmond K.-Tarján**, **Behm József K.-Marja**, **Berger Ignác**, **B.-Diószeg**, **Bárán Antal N.-Ürögd**, **Czeizler Ignác Jánosda**, **Ehrenfeld Sándor Er-Szalacs**, **Kiss Károly Derecske**, **Klein Mór**

B.-Diószeg, **Lindenfeld Sámuel M.-Marja**, **Roth József N.-Szántó**, **Rosinger Béni Tasádfő**, **Weisz Farkas Szt.-János**.

Könyvtárnok: **Bauer Herman**. Végrehajtó bizottság: Elnök: **Paizs Béla**. Alelnök: **Kovács Ignác**, **Mandel Ede**, **Magyary Zoltán**, **Horváth Lázár**, **Spitz Sámuel**, **Steier Simon**. Békéltető bizottság: Elnök: **Bleyer Antal**. Alelnök: **Benedek Dávid**, **Grósz Menyhért**, **Oppenheim Mór**, **Ifj. Tóth Lajos**, **Waldner Herman**, **Waldman Dávid**, **Felügyelő bizottság**: Elnök: **Jakab Jakab**. Alelnök: **Goldstein Márton**, **Groszmann Jenő**, **Londou I. Jakab**, **Magyary Zoltán**, **Ifj. Tóth Lajos**, **Reich Antal**.

Közönség köre.*

Kérelem a M. Á. V. Tekintetes Igazgatóságához.

E hó 26-án este 11 órakor **Nagyváradra** beérkező 543. számú tehervonat **Velenczén** áthaladva ugyancsak szórta a tüzet. Véletlenül könny voltam az udvaron és borzadva néztem, mint görögnek végig a mogyorónyi pályású paraszak házacska tetején. Mi természetesebb, hogy a nyugtalanság hajnalig nem hagyott aludni.

Házam a vasuttestől körülbelül 35 méternyire van nyugatra. Közepes erejű keleti szél fútt, mint ez a Körörs völgyén éjjelenként rendszeresen lenni szokott, ha csak egy erősebb, más irányú szél be nem köszönt.

Az eset azt bizonyítja, hogy: 1. a mozdonyvezető ur a városon keresztül haladva is nyitva hagyta a szikrafogó; 2. fával tüzelt, még pedig valószínűleg bükkfával, mert a jobb tűzifa-félék közt ennek van legkönnyebb parazsa, amit kisebb szél is messzebb elhordhat; a súlyosabb kőszénparázs alig 5-6 méterre a vasuttesttől már a földre hull; 3. ilyen vétkes gondatlanság mellett minden éjjel ki vagyok téve családommal együtt a megégés veszélyének.

Tudom én azt, hogy 6%-os emelkedés mellett — amilyen itt van — nem könnyű a tehervonatoknak haladni; azt is tudom, hogy a nagy lánggal égő bükkfa gyorsan fejleszti a gőzt; azt is tudom, hogy amennyi kőszén a mozdonyvezető urak megfakaritanak, annak félára jutalék gyanánt ökot illeti; végül azt is tudom, hogy a mozdonyokban feltűzött fa a fakereskedők ajándéka, tehát nem kerül semmibe.

Mindezek dacára semmi kedvem sincsen akár a M. Á. V. akár a mozdonyvezető urak jobbvoltáért tüzkárt szenvedni, esetleg családommal együtt megégni.

Annakokáért egy a magam, mint a vasuttesthez közel lakó valamennyi polgártársam bizottsága érdekében tisztelettel kérom a M. Á. V. Tekintetes Igazgatóságát, parancsolja meg mozdonyvezetőinek, hogy a város területén áthaladtokban a szikrafogó minden időben okvetlenül be legyen zárva; továbbá a mozdonyoknak fával való fűtését birságolás terhe mellett tiltsa be.

Amennyiben ezen kérelmem eredménytelenül hangzanék el és ezután is tüzesőt látok hullani a mozdonyokból: pusztá önvédelemből kénytelen leszek minden egyes esetet a kir. törvényszék büntetőosztályánál följelenteni.

Nagyvárad, 1902. márcz. 27.

Tisztelettel

Magdits Károly,
lanító.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

TAVIRATOK

A dél-afrikai háború.

London, márczius 27. Hivatalosan jelentik, hogy **Kanada Chamberlain** felszólítására kijelentette, hogy kész még 2000 embert Dél-Afrikába küldeni. (M. T. I.)

Lábmosás a Burgban.

Bécs, márczius 27. A király ma délelőtt a szokásos szertartások között végezte a nagycsütörtöki lábmosást 12 aggastyánon. A szertartáson jelen voltak a főhercegek, a főhercegnők, a diplomáciai testület és a legfőbb udvari és állami méltóságok. (M. T. I.)

Az abrudbányai mandátum.

Budapest, márcz. 27. (Saját tud. táv.) **Kenedi Géza** a mai nappal megvált a »Pesti Hirlap« felelős szerkesztésétől. Ezen lépésre a lapnak **Szell Kálmán** ellen intézett támadásai készítették. A »Magyar Nemzet«-hez lépett be. De mint beszélnek, a tulajdonképpeni ok az, hogy a megüresedett abrudbányai mandátumot óhajtaná elnyerni s mint hírlík, okvetlen fel is lép.

A montenegrói fejedelem adománya.

Cettinje, márcz. 27. A montenegrói fejedelem **Rampolla** bíboros államtitkárnak és **Nisard** vatikáni francia nagykövetnek a Daniló-rend nagykeresztjét adományozta. (M. T. I.)

Halálra ítélt ügyvéd.

Budapest, márcz. 27. (Saj. tud. táv.) A new-yorki esküdtszék — mint egy szűkszavu távirat jelenti — 43 napi tárgyalás után ma fejezte be **Patrick** ügyvéd bűnpörét, kit előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölésben mondott ki bűnösnek és halálra ítélt. Beigazolást nyert ugyanis, hogy **Patrick** készlettel fel **Price William** amerikai milliomos szolgáját, hogy urát kloroformmal megmérgezze. S midőn eltette a milliomost láb alól, önmagát tüntette fel egy hamis végrendeletben egyedüli örökös I. A bűnpör négymillió dolárba került. A halálos ítélet nagy szenzációt keltett.

Sztrajk.

Madrid, márcz. A baeza-almeriai vasút munkásai sztrájkolnak és béremelést követelnek. (M. T. I.)

Uj osztrák miniszteri tanácsos.

Bécs, márcz. 27. A »Wiener Zeitung« jelentése szerint a király somlyói **Nagy Ferencz József** belügyminiszteriuni osztálytanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki. (M. T. I.)

Rejtélyes holttest.

Lipcese, márczius 27. A kolditzi állami erdőségben kedden erdei munkások egy agyonlőtt ember holttestére akadtak. A holttest mellett revolver feküdt. A külső ismertető jelek arra vallanak, hogy az öngyilkos valószínűleg **Barth** ügyvéd, a Leipziger bank október óta eltűnt csőd-gondnoka. Hozzátartozói és a hatóságok ma fogják megállapítani személyazonosságát. (M. T. I.)

Venezuela.

San Juan (Portorico), márczius 25. A venezuelai kormány a múlt héten nem mutatott fel újabb eredményt. A keleti városok még **Castro** hatalmában vannak. Két kormánycsapat, mintegy 3500 ember, **Casupano** és **Coro** felszabadítására megy, a mely városok nagyon szorongattatnak a lázadóktól. (M. T. I.)

A varsói kémkedés.

Páris, márczius 27. Puzyrewski orosz tábornok tegnap ideérkezett és Pendevec vezérkari főnökkel tanácskozott. Pendevec a »Petit Parisien« egyik munkatársa előtt lehetetlennek mondta, hogy Grimm alezredes egy francia-orosz mozgósítási tervet adott volna át Németországnak. Legfőbb a határon lévő helyek tereit adhatta el és a csapatok jövődő mozgulatait árulhatta el. (M. T. I.)

A külföldi művészet köréből.

Weimar, márczius 27. A »Weimarische Zeitung« jelentése szerint a nagyherceg Hans Olde seekampi festőt meghívta a weimari képzőművészeti iskola igazgatójának. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Az orvos és betege.

Írta: Conan Doyle.

9.

— Amennyire én látom, ez az ember félmében megbolondult. Az éjszaka foljamán feküdt az ágyban és aludt; látni még a mély benyomatot a vánkoson. Ot óra felé, mikor reggeledett — a legtöbb ön yilkosságot ilyenkor köveik el, — fölkel és felakasztotta magát. Tettét a legnagyobb megfontolással bajtotta végre.

— Az izmok merevségéből ítélve legalább három óraja halott lehet, — mondtam én.

— Talált valami különösét a szobában? — tudakozódott Holmes.

— Egy csavarhúzó és több csavar hevert a mosdóasztalon. Azonkívül az öngyilkos egész éjjel nagyon erősen dohányzott. Ime négy szivarcsutka, melyet a kandallóban találtam.

— Hm, — elmékedett Holmes — itt van valahol az öngyilkos szivartárczája?

— Nincs itt, nem láttam szivarszipkáját.

— Vagy a szivartárczája?

— Az a kabátjában van.

Holmes kinyitotta a szivartárczát és megszagolta az egyetlen szivart, mely még benne volt.

— Ez havanna szivar — szolt — amazok pedig abból a sajtáságos fajtából valók, melyet a hollaodusok Kelet-Indiából hoznak be hozzánk. A hosszúságukhoz képest rendkívül vékonyak és nagyobbára szármába vannak pólyázva.

Erre elővette nagyító üvegét és megvizsgálta a négy szivarvéget.

— Kettőt szipkából szítottak el és kettőt a nélkül! — mondtotta. — Kettőt egy kissé tompa késsel vágtak le s a másik kettőt igen éles fogakkal harapták le. Itt nem öngyilkossággal van dolgunk, Lanner. Ezt az embert jól kieszelt terv szerint teljes hidegvérrel megölte néhány gonosztevő.

— Lehetséges! — szolt a rendőrhivatalnok.

— Miért?

— Miért választanának a gonosztevők ilyen könnyelműen halált az áldozatuk számára?

— Ezt kell kiokoskodnunk.

— De hogy juthattak volna be?

— A kapun.

— De hisz reggel még rajta volt a keresztud!

— Akkor úgy tették rá, miután a gyilkosok már eltávoztak.

— Honnan tudja mindezt?

— Láttam a lábuk nyomát. Bocssáson meg egy pillanatra, mindjárt itt leszek s akkor talán még többet is tudok önnek mondani.

Odament az ajtóhoz, megvizsgálta a lakatot, az ő szabatos, rendszeres módja szerint kihazta a kulcsot, mely belül volt a zárban, s jól megnézegette.

Az ágyat, a szőnyeget, a székeket, a kandallót, a holttestet és a kötelet is gondos vizsgál-

latnak vetette alá. Ekkor a rendőr segítségével levágtuk a kötelet és leemelve a halottat, szótlanul egy lepedőt terítettünk reája.

— Honnan került a kötél ide? — kérdezte Holmes.

Trevelyan egy kötél-csomót vont elő az ágy alól. — Ennek egy darabja lesz — mondtotta.

— Blessington állandóan tűzveszélytől félt s mindig tartott maga körül egy mentőkötelet, hogy az ablakon keresztül menekülhessen, ha esetleg lángba borulna a lépcsőház.

— Ez persze nagyon megkönnyítette a munkájukat! — jegyezte meg Holmes elgondolkodva.

— Igen, a tények nyilvánvalóak s magam sem csodálkoznám, ha délutánig sikerülne a gaztett összes indító okait önnek elmondanom. Blessington arcképét onnan a kandallóról magammal viszem, talán megkönnyíti a kutatást.

— De hisz még semmit sem magyarázott meg nekünk! — szolt a doktor.

— Az események sorrendje felől azt hiszem alig lehet kétség. Három ember volt részes a gaztettben; az a fiatal ember, az az öreg és egy harmadik, a kinek kilétével még nem vagyok tisztában. A két első játszotta az orosz nemes és fiát, tehát van rá módunk, hogy pontos leírásukat adjuk. Segítőársuk, a harmadik, beeresztette őket a házba. Ha szabad önnek tanácsot adnom, Lanner ur, azt mondom, fogassa el a szolgát, ki mint hallom csak nem régebben állott a doktor ur szolgálatába.

— A szolgát sehol sem lehet találni! — szolt Trevelyan. — A szakácsné és a szobalány már keresték, de hiába.

Holmes vállat vont.

— Pedig elég jelentős szerepe volt ebben a drámában. A három gonosztevő lábujjhegyen osont fel a lépcsőn, az öreg elől, aztán a fiatal, és leghátul az ismeretlen.

— De, kedves Holmes, mit beszélsz össze és — szoltam én.

— A lányemok beszélnek, nem én; azokat nem lehet összetéveszteni. Már tegnap este felismertem közöttük a különbséget. — Mikor a három ember Blessington szobájának ajtaja elé ért, azt ugyan zárva találta, de egy drót segítségével a kulcsot könnyen megfordíthatta a zárban. Nagyítóüveg nélkül is látni lehet a kulcsot a drót okozta karczolat. Blessington talán aludt, vagy talán ébren volt, de rémültében nem tudott kiáltani. Vagy ha talán kiáltott is, senki sem hallotta meg szavát, mert a falak nagyon vastagok.

Mikor a három ember biztos volt benne, hogy zsákmánya nem szabadulhat, valószínűleg tanácskozást — aféle törvényszéket tartottak. Ez a tanácskozás jó darabig eltarthatott, mert ezalatt szivták el a szivarokat. Az öregebbik a karosszékben ült s a szipkából szitt, a fiatal odaát foglalt helyet s a szivarja hamuját a kis asztalka szélén dörzsölte le. A harmadik föl s alá jár a szobában. Blessington bizonyára ült az ágyában, de nem lehet teljes bizonyossággal állítani.

A dolog azzal végződött, hogy Blessington megragadták és felakasztották. Mindent annyira megfontoltak és előkészítettek, hogy nézetem szerint valami czölöpöt vagy csigafélt hoztak magukkal. Ezt akarták mintegy akasztófaul használni s a csavarokkal megerősíteni. Mikor azon-

ban meglátták a kampós szöveget, természetesen nem vesződték az akasztófa felállításával. Mihelyt munkájukkal készen voltak, odább állottak és segítőársuk bezárta mögöttük a kaput.

Mindnyájan a legnagyobb feszültséggel hallgatták az éjszakai események e leírását, melyet Holmes olyan csekély és jelentéktelen tünetekből állított össze, hogy következtetéseit alig tudtuk nyomon követni. A rendőrtisztviselő most mint a villám elrohant, hogy kézrekerítse az eltűnt szolgát, Holmes és én pedig visszatértünk a Baker-utcába.

Alig hogy megreggeliztünk, Holmes felállott az asztaltól.

— Délután három órakor megint itt leszek! — szolt sietve. Ekkorra rendeltem ide a doktort meg Lannert és ismétlem, hogy addig mindent meg tudok magyarázni, a mi a dologban most még homályos.

(Vége köv.)

KOZGAZDASAG.

Kelech Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszantul« szerdai hírvirata. —

Értéktőzsde

Budapest, márczius 27.

Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Államvasút	624 50
Rinnsmarháyi	416.
Magyar jelkés	488.
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Határifók.

Budapest, márczius 27.

Buza október	7.84
Buza április	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, sz. sz.	

Hírviratos arányok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. márczius 27-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék	97.55
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,1/2%	120.
Magyarvasúti kölcsön ezüsten 2 1/2%	100.60
Magyar keleti vasúti államkötvény 1870-80	120.
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.35
Italmérei jog megváltási kötvény	100.65
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	202.
Tiszszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcsön	163.
Osztrák járdékpapírban	101.40
Osztrák járdék ezüsten	101.25
Osztrák járdék aranyban	121.
Osztrák korona járdék	98.90
Osztrák államsorsjegyek	153.
Osztrák magyar bank részvény	16.10
Magyar hitelbank részvény	712.
Osztrák hitelintézet részvény	696.25
Párisi vista	95.47
20 frankos arany (Napoleon-ar)	19.14
Németbirodalmi márka	117.30
London vista	240.20
20 márkás arany	23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VÜCSKICS GYULA.

Bőjti és Husvétii áruk.

Dió papírhéju	1 kiló	20 krajczár.
Mák darálva	1 »	40 »
Tőkehal (Stokfisch) áztatott	1 » 1 for.	20 »

Továbbá mindenféle füstölt és Páczolt halak

Sódar prágai 3 kilós daraboktól feljebb

végül Husvétii czukortojások és Bonbonierek **a legelőnyösebben beszerezhetők**

Kádár János,

fűszer és csemege üzletében.

FLEGMANN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér.

Megérkeztek!

a legdivatosabb kész női felöltők, fekete és színes rubaszövetek, legizlésebb fekete és színes selymek, valódi francia mosókelmék, gyönyörű diszkellékek rengeteg választékban, selyem és más divat-blousok és juponok. — Állandó raktár legjobb gyártmányú vászon és asztalneműekben, — egész menyasszonyi kelengyék 500—6000 koronáig.

ÜZLETI ELV

szigorú szoliditás, pontos előzékeny kiszolgálás, minden darab árun a »szabott ár« számokban kiírva.

A legújabb

női felöltők

és remek szép tavaszi ruhakelmék
már megérkeztek

SPITZER TESTVÉREK divatáru-házába,

melyek meglepő olcsó áraik és remek szép minőségükért

általános feltűnést keltenek.

Kivételes olcsóság!

Elegáns legújabb tavaszi ruha — — — 2 forint
Divatos finom fekete ruha — — — 3 forint
Tavaszi legújabb angol ruha — — — 4 forint

Finom Mohair női ruhára 1 frt.	Finom Luster női ruhára 1 frt 20 kr.	Finom camgarn női ruhára 1 frt 50 kr.	Selyem kelme menyasszonyinak 75 kr.	Fekete legfinomabb divatkelmék 1 frt 20 kr.
Kitűnő jó kartonok 20 kr.	Finom angol mosó kelmék 35 kr.	Női felöltők	Legújabb női blous 1 frt 20 kr.	Blous selymek 1 frt 20 kr.
Remek napernyők 2—5 frtig.	Remek szép tavaszi kabátok Legfin. tavaszi kabátok (selyem bélés) Elegáns divatos tavaszi gallérok Igen csinos leányka kabátka Legújabb női paletot	Legújabb függönyök 1 frt 20 kr.	5, 6, 8 frt 10, 12, 15 frt 6, 8, 10 frt 5, 6, 7 frt 10, 12, 16 frt	Hölgy- esernyők legújabb 2 frt.
Hölgy vászon női ingekre 6 frt.	Hölgy-sifon női fehérneműre 6 frt.	Szőnyegek 20 krtól 2 frtig.	Uri-vászon lábbravalóra 8 frt.	Uri-sifon ingekre 9 frt 50 kr.
Magyar vászon lepedőkre 5 frt.	Magyar sifon ágyneműre 7 frt.	Paplanok 1.60 2.50 3 frt.	Matraczok 5, 7 és 10 forint.	Uri-íngék legjobb minőségű 1 frt 60 kr.

Menyasszonyi kelengye

legkedvezőbb bevásárlási helye. Teljes kelengye már 100 forinttól kezdve a legfinomabbig.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a közel száz év óta fennálló

sütő üzletünkben

a bekövetkező

husvéti ünnepekre

a legkitűnőbb és a legfinomabb minőségű

diós, mákos patkók (kifli) és fonott kalácsok

megrendelhetők.

A diós és mákos patkók darabonként 1 koronától 1 kor. 20 fillérig; a fonott kalácsok pedig 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig készíttetnek.

119

Kiváló tisztelettel

özv. Fuszek Ágostonné és fiai,
Teleky-utca 20. szám.

Hirdetések felvételnek

a legjutányosabb árban e lap

kiadóhivatalában